RICCI

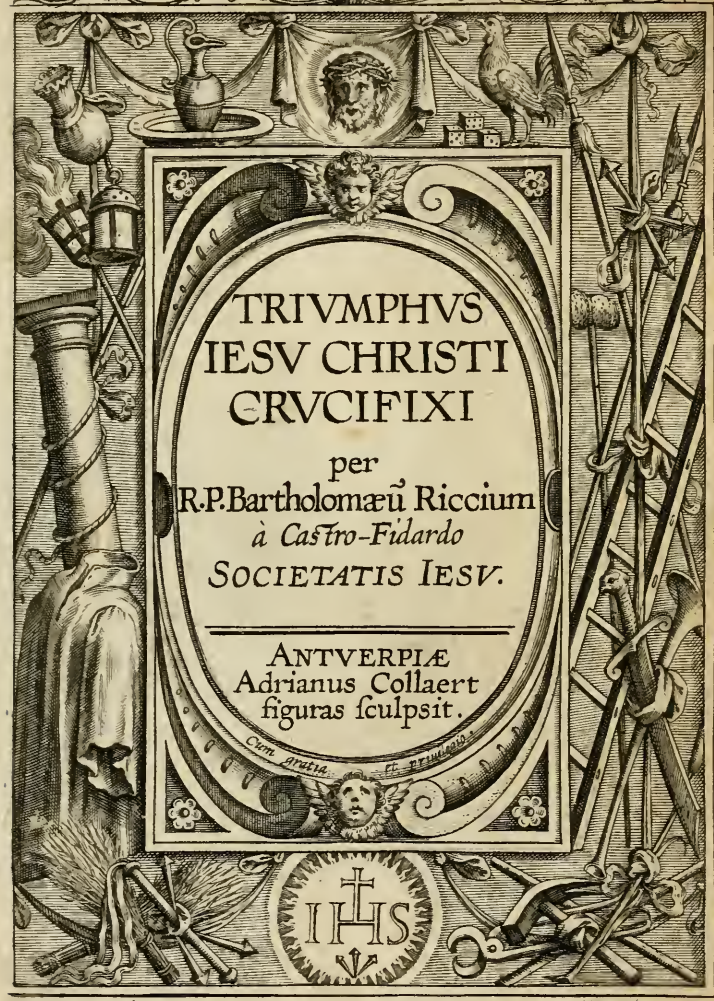

Narrationem Historicam, qua TRIVMPHVS *illustratur, typis Plantinianis excudit Ioannes Moretus,* CIↃ.IↃC.VIII.

Admodum R. P.

CLAVDIO

AQVAVIVÆ

PRÆPOSITO GENERALI

SOCIETATIS IESV.

RELIGIOSOS ſuæ profeſſionis obſeruantes Martyrum pænè loco habet ac nuncupat S. Bernardus; ob continuas ſcilicet mortificationes, quas vel ipſi ſua ſponte ſuſcipiunt, vel ab aliis inflictas æquo atque hilari animo ſic perferunt, vt Dauidicum illud vſurpare iure poſſint: *Propter te mortificamur toto die; facti ſumus ſicut oues occiſionis.* *Cant. ſer. 30.* *Pſalm. 43. 22.*

Curam rursus solicitudinemque domesticam, qua patresfamilias agi angique solent, quamuis non alio quàm naturæ leui illo & instabili amore nitatur, CRVCIS tamen appellatione honestare non dubitat S. Augustinus. Epist. 38. Quorum ego tam grauium auctorum ductus exemplis, minimè, opinor, aberrabo, si quod semper existimaui, semperque prædicaui, ac re ipsa expertus sum, id concludam; Religiosos, qui in benè constitutis legumque suarum studiosis Ordinibus (cuiusmodi Dei beneficio est nostra hęc minima Societas IESV) aliorum curam sustineant, eos & Martyres & CRVCIFIXOS videri: quippe quos cælestis, fortisque mortis instar, dilectio inflammat: quæ facit, vt tum ipsi penitus inquirant in sese, atque ipsi sese obseruent, vt non sint *dominantes in cleris, sed forma facti gregis ex animo*; 1. Pet. 5. 3.

tum

tum ſuorum caſus omnes ita ſuos ducant, vt cum Apoſtolo eis dicere liceat: *Quis infirmatur, & ego non infirmor? quis ſcandalizatur, & ego non vror?* 2. Cor. 11. 29. Quòd ſi vni cuipiam loco præeſſe CRVX eſt, multoque maior Prouinciam integram adminiſtrare; quod iudicium de illo erit, qui plurimas regat, eaſque non certa quadam terræ plaga concluſas, ſed toto quà patet mundo, ad noui vſque orbis fines, longè latéque diffuſas? cuique & illa quodammodo cõueniant; *Inſtantia mea quotidiana, ſollicitudo omnium Eccleſiarum*. 2. Cor. 11. 28. Sanè ſi veros Martyres, qui corporum ſuorum cruciatu vitæque exitu agonem peragunt, extraordinario Dei auxilio egere dicimus; & hos etiam ſpirituales noſtros Martyres & CRVCIFIXOS multis iiſque maximis ſubſidiis, adminiculis, leuamentiſque refici & ſuſtentari neceſſe eſt:

quando prę ſertim in iſta eorum CRVCE ad cæteras moleſtias ipſa quoque ſupplicij diuturnitas accedat, quam in materiali cruce acerbiſſimam iudicat S. Auguſtinus, cùm dicit *nihil ea peius fuiſſe inter genera mortium*: cauſam enim hanc refert: *Qui pendentes in ligno* CRVCIFIXI *producta morte necabantur: non enim crucifigi hoc, erat occidi: ſed diu viuebant in* CRVCE; *non quia longior vita eligebatur, ſed quia mors ipſa protendebatur, ne dolor citiùs finiretur.* Mihi ergo in has illorum ærumnas intuenti, cauſaſque reputanti, cur tantum adiumenti ex Scripturæ ſacræ lectione capi cenſeat D. Gregorius (quę nimirum, *dum narrat geſta Sanctorum, ad imitationem corda prouocat infirmorum: dumq; illorum victricia facta commemorat, contra vitiorum prælia debilia noſtra confirmat; ſitq; verbis illius, vt eò mens minùs*

Tract. 36. in Ioan.

Moral. 2.

minùs inter certamina trepidet, quò ante se positos tot virorum fortium triumphos videt) spes minimè dubia affulget, posse hoc etiam TRIVMPHO nostro nonnullam opem illis afferri; vt qui tot Martyrum trophæa & exempla non expressa modò litteris sub aciem mentis, sed sub ipsos etiam oculos imaginibus efficta subiiciat: ita quidem vt nullus sit anni mensis, in quo non vnum aliquem pluréve habeant, ad quem se conuertant. quasi vel hinc etiam appareat CRVCEM (quod idem S. Augustinus affirmat) lignum illud vitæ esse, quod Ioannes Apostolus in sua Apocalypsi vidit *per menses singulos reddens fructum suum.* Hoc verò quidquid est libelli vt R. A. P. T. (quam inter hosce Martyres CRVCIFIXOS vnum etiam sibi cognominem habere agnitum est) dedicandum statuerim, fecit partim debitus in com-

Hom. 18.

Apoc. 22.

munem parentem noſtrum amor & obſeruantia, partim alios quoque iuuandi ſtudium; ſi ad eos fortè, quos ipſa in dies ad grauiſſimæ maximæque CRVCIS ſuę partem vocat (mediocres illis ac minimas in Prouinciæ aut ſingulorum locorum gubernatione diſpertiens) eius iuſſu ac mandato ſuauis hic myrrhæ faſciculus peruenerit, cuius odore recreentur, vi corroborentur, ne vſquam illos ſub onere CRVCIS aut animus aut vires deficiant.

PRÆ-

PRÆFATIO AD LECTOREM.

ON *exiguus eſt eorum numerus, qui ſanctorum Cælitum, quos* CHRISTI *cauſa profuſo ſanguine ac morte contempta immortalitatem conſecutos fuiſſe credimus, res præclarè geſtas, & cruciatus fortiter ſuperatos, ſeu litteris ad omnem immortalitatem conſecrarunt, ſeu typis æneis, quaſi in breui tabella, & ad admirationem, & ad imitationem propoſitos (hi quidem vnius aut alterius, illi verò multorum, pro cuiuſque vel in ſanctos omnes viros obſeruantia, vel in certos quoſdam patronos pia grati animi memoria ac propenſione) pariter exprimendos curarunt. Quorum alteri ita ſcribendo rem oculis ſubiiciunt, vt legentibus picta eſſe videatur: alteri ita imaginibus hiſtoriam exprimunt, vt non tam pictæ res à ſpectatoribus, quàm ſcriptæ exiſtimari meritò poſſint. Ingeniis illi ſpectacula, hi oculis oblectamẽta*

proponunt. Nos pro noſtro in eos ſanctiſſimos viros cultu, atq; animi propenſione, quos CRVCIS *ſupplicio affectos tum inde ab adoleſcentia præcipuo quodam ſtudio ac veneratione coluimus, vtrumque, quãtum in nobis fuit, in hoc* CRVCIFIXI TRIVMPHO *repræſentari curauimus. Nam & eorum res geſtas, acerbiſſimoſque cruciatus litteris quàm breuiſſimè comprehendimus, & pulcris imaginibus exprimendos in Belgium miſimus; quò non imagini modò hiſtoria, ſed ipſa etiam imago hiſtoriæ reſponderet: vt, dum quis oculos imagines inſpiciendo oblectat, ſimul hiſtoria mentem inſtrueret; & dum mentem legendo inſtruit, oculis ex imaginibus hauriret oblectamentum: ex quo fieret, vt nec hiſtoria propter breuitatem legenti tædium afferret, nec propter breuis hiſtoriæ additamentum, obſcura eſſet inſpicienti pictura.*

Quòd ſi alios alij Cælites magno ſtudio coluêre, & diuerſa animi ſignificatione ſuam in illos obſeruantiam teſtatam omnibus eſſe voluerunt; nemini mirum videri debet, ſi horum Martyrum quaſi triumphos complectentem libellum in lucem prodire volui. Eos namque mihi patronos delegiſſe & profeſſus ſum, & alios in eorum venerationem cultumque perducere, ſanctiſſimum hone-

honestissimumque duco. Præterea si illi apud Deum æquè atque homines præcipuo in honore sunt, qui morum innocentia & vitæ integritate ad exemplum reliquis hominibus præluxerunt; quo honore ac veneratione colendi erunt ij, qui eamdem sanctimoniam vitæq; integritatem, profuso Christi causa sanguine, sanctam consecrarũt?

Quod cùm ita sit, nemo profectò est, qui non intelligat, præcipuo cum primis cultu illorum Martyrum celebrandam esse memoriam, qui seu variis defuncti periculis viuentem Dominum imitati, siue CRVCIS *supplicio pro nobis affecti sectati morientem, iisdem* CHRISTI *Opt. Max. vestigiis institerunt; quæ priùs ille vel calcauit, dum viueret, vel dum moreretur, impressit. Et sanè non exiguo illos honore cumulasse visus est* CHRISTVS, *cùm eodem mortis genere (quod pro summo beneficio, ac prærogatiua singulari, nos oportet existimare) quo ipse interiit, eos voluerit supplicio* CRVCIS *occumbere; & iisdem ornari insignibus, quibus dux ipse Martyrum voluit insigniri. Nempe tantò his maior debetur honor & gloria, quantò propter vitæ mortisque similitudinem* CHRISTO *chariores fuisse comperimus. Scilicet Reges, quos maximè diligunt, hos & viuos sua*

gratia

gratia fouent, & mortuos regia propè funeris pompa prosequuntur; & in excelsum euectos laudibus, diuinis pænè honoribus excolunt.

Illud præterea me maximè mouit, quòd calamitosis hisce temporibus, quibus hæresi impunè grassante hæreticorum colluuies vniuersum ferè Septemtrionem inundauit, hominum fæces perditæque quisquiliæ non satisfeciſſe libidini suæ sibi videntur (cùm ad conceptum iampridem animo virus effundendum, effractis licentiæ frenis, humanis legibus diuinisque contemptis, Pontificiam Maiestatem, qua nihil in terris inuenitur augustius, fœdissimè violauerint, impieque sustulerint; in Bibliorum sacrosanctum corpus vim manusque intulerint, & exsectis tam multis, tam speciosis, delumbarint; Sacramenta non vnum, non duo, bone CHRISTE, *sed omnia sacrilegis chirographis antiquarint) nisi etiam in Cælites ipsos per summam audaciam inueherentur, & quantum in illis esset, è cælestibus illos sedibus deturbarent; adeoque eorum cultus abrogare, & obliterare memoriam, & imagines diripere totis viribus niterentur. Sed parcerémtne sanctissimis viris, qui ne Deo quidem ipsi, ne quid à se non pollutum foret, pepercerunt; in quem impij ore sacrilego tot blasphemias, tot*

contu-

contumelias, tot atrociſſimas voces effuderunt? Quare operæ pretium videri potuit, vel ad effuſam perditiſſimorum hominum audaciam cohibendam, vel certè ad conſeruandum augendumq; piis mentibus ſanctiſſimorum virorum, quem ſuis illi cuneis conantur labefactare, cultum ac venerationem; ſi horum Martyrum triumphos, quibus refragari temerarium eſſet atq; impium, breuibus adumbratos tabellis in vulgus emitterem. Quod eò magis me mouit, quòd ſic viderem inuictiſſimæ CRVCIS, *de ſanctiſſimis hiſce Martyribus quodammodo triumphantis, celeberrimum nobilitari* TRIVMPHVM.

Habes, amice Lector, quæ me cauſæ impulerint ad hoc qualecunque opus emittendum.

Porrò aliquot in hoc opere te monitum volo. Et primùm quidem, quòd quamquam mos fuerit apud antiquos, vt qui in crucem agendi eſſent omni corporis amiculo ſpoliarentur, nobis tamen veſtitus exprimi debere viſum eſſe, habita quidem ratione veſtimẽtorum pro vniuſcuiuſque dignitate, munere, ac natione; quòd id ad honeſtatem maximè faceret & dignitatem. Cæterùm quidem, ſeu conſuetudine quadam, ſiue lege, antequam in crucem tollerentur, verberibus plecti conſueuerant: quod etſi in hiſtoriis

non

non exprimitur ſemper, id tamen ferè vſurpatum eſſe cenſendum eſt. Iam verò in hiſtoriarum compendiis, quæ ſingulis imaginibus præfiguntur, quantum fieri potuit, breuitati conſuluimus, ne opus in immenſum excreſceret; præſertim cùm eo tantùm conſilio præfigantur, vt martyrij maximè genus explicetur. Quòd ſi quis longiorem narrationem deſiderat, ſubſcriptos auctores conſulat, quos quaſi digito hiſtoriarum fontes oſtendimus. Reliquum eſt, vt nos ipſi ad ſanctiſſimorum Martyrum normam atque exemplum conformemus. Et quoniam meditatio, 1,2.27, 2. *vt docet D. Thomas, in meditantis animo excitare ſolet amorem & deſiderium rei meditatæ, idcircò ſub finem cuiuſque hiſtoriæ aliquam Scripturæ ſacræ, vel Eccleſiæ, vel ſancti cuiuſpiam Doctoris ſententiam, de qua meditari liceat, appoſui, ad Martyrem, martyriúmve, quoad eius fieri potuit, accommodatam. Adſcripſi præterea Antiphonas cum Verſiculis & Reſponſoriis ac Oratione pro vno pluribúſve vtriuſque ſexus, per quas à Deo petimus, vt idipſum nobis eorum interceſſione contingat. Licebit porrò tibi, ſi ea re iuuari te poſſe ſentias, Sanctos hos omnes* CRVCIFIXOS *in certas claſſes diſtribuere; cùm in his omnium ferè Ordinum, Apoſtoli,*

ſtoli, Pontifices, Religioſi, Milites, Virgines, Coniugati, Pueri, Adoleſcentes, Senes, aliique reperiantur; & breues tibi quaſi Litanias ad priuatum tuum vſum, ſicut & ego mihi ad meum feci, conficere.

PRO VNO MARTYRE.

Antiphona. Iſte ſanctus N. pro lege Dei ſui certauit vſque ad mortem, mortem autem Crucis; propter quod & Deus exaltauit illum.

Verſ. Gloria Crucis coronauit eum Dominus.

Reſp. Et dedit illi claritatem æternam.

Oremus. *Oratio.*

INterueniat pro nobis, quæſumus, Domine, Sanctus tuus N. qui Crucis mortem iugiter in ſuo corpore pro tui nominis honore portauit. Per Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum Crucifixum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum, Amen.

PRO

Aña. Gaudent in cælis animæ Sanctorum N. & N. qui Christi vestigia sunt secuti; & quia pro eius amore sanguinem suum in Cruce fuderunt, ideò cum Christo exultant sine fine.

Vers. Hi Sancti amauerunt Christum in vita sua.

Resp. Et imitati sunt eum in morte sua.

Oremus. *Oratio.*

DEus, qui sanctorum Martyrum festiua gaudia celebrare iussisti, vt ipsorum exempla sequeremur, cùm Martyrum solemnitates Martyrum sint exhortationes; da nobis, intercedentibus Sanctis N. & N. ne nos eos pigeat imitari, quorum Crucifixionem celebrare delectat. Per Dominum nostrum Iesum Christum Crucifixum Filiũ tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum, Amen.

PRO

Aña. Veniſti per Crucem ſponſa Chriſti N. accipe coronam, quam tibi Dominus præparauit in æternum.

Verſ. Ora pro nobis Sancta N. crucifixa.

Reſp. Quę pro Chriſto ſanguinem tuum fudiſti.

Oremus. *Oratio.*

DEus, qui inter cetera potentiæ tuæ miracula etiam in ſexu fragili victoriam martyrij Crucis contuliſti: concede propitius, vt qui beatæ N. Virginis & Martyris tuæ Crucifixæ natalitia colimus, per eius ad te exempla gradiamur. Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum Crucifixum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum, Amen.

Aña. Prudentes virgines aptate veſtras corporum lãpades in lampadario Crucis: ecce ſponſus venit; exite obuiam ei.
Verſ. Multæ filiæ congregauerunt diuitias.
Reſp. Vos ſupergreſſæ eſtis vniuerſas.

Oremus. *Oratio.*

DA nobis, quæſumus, Domine Deus noſter, ſanctarum Martyrum Crucifixarum N. & N. palmas inceſſabili deuotione venerari; vt quas digna mente non poſſumus celebrare, humilibus ſaltem frequentemus obſequiis. Per Dominum noſtrũ Ieſum Chriſtum Crucifixum filium tuum, qui tecum viuit & regnat in vnitate Spiritus ſancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum, Amen.

1. *Quæ fuerat Seges opprobrij, post funera,* CHRISTE,
Crux tibi, crux aliis, crux sibi facta decus.

In ciuitate Aulonæ, Maximiano Imperatore.

SAnctus PETRVS, qui & BALSAMVS dictus est, à Præside Seuero detentus, &, quòd fidem Christianam profiteretur, acerbissimis cruciatibus affectus, adeò vt è toto corpore sanguis instar vberrimi fluminis effusus solum ipsum permadefaceret, tandem in crucem suspensus pro CHRISTI nomine interemptus est. *Historiam transtulit Anastasius Apostolicæ sedis Bibliothecarius; habetur autem in antiquissimis manuscriptis, Surio, Martyrologio Romano.*

Si fuerit qui colligat, semper lignũ CRVCIS vitam germinat, fructificat iucunditatem, oleum lætitiæ stillat, BALSAMVM stillat spiritualium charismatum. Non est siluestris arbor: lignum vitæ est apprehendentibus eam. *S. Bern. Ser. 1. de S. Andrea.*

2. *Balsama ne functum stipent tibi, Balsame, corpus:*
E ligno vitæ nulla putredo venit.

Nangasachi in Iaponia sub Taïcosama.

SEx fratres ex familia S. Francisci, PETRVS BAPTISTA, MARTINVS, FRANCISCVS, PHILIPPVS, CONSALVVS, FRANCISCVS; & tres Societatis IESV, PAVLVS, IACOBVS, IOANNES; quòd in insula Iaponia Euangelium disseminarent; & septemdecim laici, quòd Christiani essent facti, ALOYSIVS puer an. 12. PAVLVS, LEO, COSMVS, PAVLVS, MICHAEL cum THOMA filio an. 15. ANTONIVS an. 13. IOACHIMVS, FRANCISCVS, GABRIEL, THOMAS, IOANNES, MATTHIAS, VENTVRA, PETRVS, & FRANCISCVS, iussu Taicosamæ Iaponensium Tyranni, sinistræ auris particula truncata priùs, singuli singulis crucibus affixi, mucrone dextero latere transuerberati, martyrij palmam sunt consecuti in vrbe Nangasachi. *Extat histor.*

Non apparet vacua in vobis, fratres, CRVX CHRISTI. Omnino refloruit & nunc quasi de nouo lignum, in quo pependit Dominus gloriæ; qui mortuus est non tantùm pro Gente, sed & vt filios Dei, qui erant dispersi, congregaret in vnum. *S. Bernard. Ep.* 109.

Cedite nunc Fotoqui, Christi vicere tropæa.
3. *Germinat è nostro sanguine dia fides.*

Marocci in Africa Anno Christi M. D. LXXX.

PETRVS HELCIVS Matridius à Mauris captus, cùm humano metu aliquamdiu Mahometi falsam sectam dissimulasset, à Deo aliquando confortatus palàm hortari cœpit Mauros & Christianos apostatas, vt exemplo suo ad veritatem CHRISTI venirent. Quapropter à Iudice iussu Regis lingua priùs dissecta, ad portæ cuiusdam valuas in crucis formam configitur: elinguis tamen gratias agebat Deo. Excusso verò ab ipsomet clauo, quo caput affixum erat valuis, à carnificéque dein è capite per vim extracto, infixóque in gutture cum sanguinis profluuio, cùm antea à nullo vulnere ne gutta stillasset, emisit in cælum animam Marocci in Africa. *Ex Epist. P. Francisci de Castro, quæ inter Indicas legitur.*

CRVCEM aliquando amplectitur & infirmus oculus; & quia non videt longè quò eat, non ab illa recedat, & ipsa illum perducet. *S. August. in Ioan. Tractatu 2.*

Nouit amor mutas in verba resoluere fauces.
4. *I nunc, et linguam velle profana cohors.*

Valentiæ in Hiſpania, Diocletiano & Maximiano Impp.

SAnctus VINCENTIVS Leuita Valentiæ ſub Daciano Præſide innumerabiles pænè cruciatus ſubiit, ita vt interna viſcera (viſu miſerabile) cernerentur. Tum cruci ſuffigitur; & non multò pòſt à ſatellitibus ab ea detractus, diuina ope adiutus, à carnificibus ſeſe abſtraxit, & ad crucem redit, vbi eius latera continuis flammis comburebantur. Tandem in molli lecto Præſidis collocatus efflauit ſpiritum. *Metaphraſt. Sur. Prudent. ſecundo περὶ στεφάνων.*

Qui vult venire poſt me, abneget ſemetipſum, & tollat CRVCEM ſuam; hoc eſt, eligat mortem, & cum ſtudio inquirat etiam mortem ignominioſiſſimam, qualis CRVX apud veteres fuit. *Theophylactus Homil. in Biblioth. SS. Patrum.*

Nil opus eſt flammis, occumbam vt victima Chriſto:
5. *Sat mihi diuino pectus ab igne calet.*

Ancyræ in Galatia sub Maximiano.

SANCTI PHENGON & EVCARPVS milites, cùm SS. Clementem & Agathangelum in calcariam fornacem missos asseruarent, miraculis & piis colloquiis permoti, vanaque deorum fide neglecta, veri Dei cultum amplexi, & ad pugnam pro eius nomine ineundam eruditi, CHRISTI mortem æquissimo animo subeunt, atque pugna victores egregium retulere triumphum. *Metaphrast. apud Surium 23. Ian. in Clem. Ancyrano. Menol.*

Duo sunt CRVCIS genera: Vnum corporale, quo voluptates corporales mortificantur: Alterum spirituale & nobilius, quo animi cogitationes malas in potestatem redigimus, & voluntates proprias abnegamus; pretiosa namque CRVX hæc in conspectu Dñi est. *S. Aug. Ser. de Sanctis Ser. 2.*

Clarescant alij numerosæ ſtragis aceruo:
6. *Vobis perpeßâ gloria morte venit.*

Smyrnæ ſub Decio.

SAnctus PIONIVS presbyter inter ceteros Martyres maximè inſignis, populo & animis credentium, adhuc in fide imbecillis, diuinis cohortationibus pro virili parte confirmandis; poſt ſquallorem carceris, vbi multos ad martyrium acriter inflammauerat, diris cruciatibus vexatus, deinde clauis cruci confixus, & candenti rogo ſuperpoſitus, Smyrnæ extremum vitæ ſuę diem obiit. *Hiſtoriam conſcripſerunt, qui præſentes interfuere, & Metaphraſtes. Euſebius verò Cæſarienſis lib.4. hiſtor.Eccleſiaſticæ cap.* XIIII. *teſtatur ſe in libello de veterum Sanctorum martyriis omnia* PIONII *facta fuſiſſimè narraſſe.*

Qui benè præſunt preſbyteri, duplici honore digni habeantur; maximè qui laborant in verbo & doctrina. *S.Paul.Ep.j.ad Timoth.c.5.n.*17.

Smyrna fuit quondam Plutoni σμύρνα: ſed ecce
7. *Oblita Pionij ſanguine σμύρνα Deo eſt.*

Apud Heracleam Ponti, sub Licinio.

SANCTVS THEODORVS Dux, Licinij Imperatoris iussu, quòd idola distribuerit pauperibus, virgis cęditur, plumbatis contunditur, vngulis ferreis laceratur, fubula perforatur, ad extremum à pueris sagittariis post dies quinque crucifixus sagittis confoditur: sed noctu ab Angelo diuinitus liberatus, multis ad fidem conuersis, & ad martyrium subeundum incensis, tandem abscisso capite inuictissimus CHRISTI miles è terris migrauit in cælum. *Auganus scriba, qui interfuit. Surius ex Metaphr. Nicephorus lib. 7. cap. 44. Baron. tomo 3.*

CRVX CHRISTI armatura nostra inuicta est contra Satanam, galea custodiens caput, lorica protegens pectus, clypeus tela maligni repellens, gladius diabolicas insidias appropinquare nullo modo sinẽs. Hoc solo signo cælestis victoria data est nobis. *S. Martial. Ep. 1. c. 8. in Biblioth. SS. Patt.*

Funereas agedum lunate in vulnera taxos;
8. *Dummodo de patulo vulnere vita fluat.*

In Græcia.

SAnctæ MARTHA & MARIA ſorores, mentis & corporis integræ, CHRISTI & ſponſæ & martyres, vnà cum puero in Græcia (cùm ſeſe ſponte virgines inuictiſſimæ hoſtibus interficiendas obtuliſſent) in crucem actæ, & gladiis tranſuerberatę, martyrij palmam conſequuntur. *Ex Menol.*

Videtis, chariſſimi, & iam intelligitis, in his duabus ſororibus MARTHA & MARIA, quæ ambæ fuerunt Domino gratæ, duas vitas eſſe figuratas; præſentem laborioſam, & futuram quietam. De illis vos copioſiùs cogitate. *S. Auguſt. de verb. Dom. Ser. 27.*

Concordes animas, quibus vnum eſt viuere Chriſtus,
9. *Quid mirum eſt vno claudere ſine dies?*

Barcinone in Hiſpania, Diocletiano Imperatore.

SAncta EVLALIA virgo tredecim annos nata, cùm forti conſtantiq́ue animo falſos deos venerari recuſaret, in equuleo extenſa nodoſis fuſtibus cæditur; & mamillis candenti oleo perfuſis, diſcerptiſq́ue ferreis vngulis, calcis aceruo viua obruitur: quæ omnia & alia plura cùm ſuperaſſet, iuſſu Deciani Præſidis crucifigitur. *Martyrol. Romanum. Eulogius in memoria Sanctorum lib.* 1. *Baronius tomo* 2.

Laudabit vſque ad mortem anima mea Dominum; quoniam eruis ſuſtinentes te, & liberas eos de manu anguſtiæ, Domine Deus noſter. *Eccleſiaſtici c.* 51. *n.* 8.

Christi Sponsa vocor: tortorum pronuba turba
10. *Curuâ age virgineas cuspide perde comas.*

Cæsareæ Palestinæ, sub Diocletiano & Maximiano.

SAnctus THEODVLVS, grauis & religiosus senex, vnus de familia Præsidentis Firmiliani, Martyrum exemplo & constantia in perferendis cruciatibus ad CHRISTI fidem amplectendam excitatus, forti inuictoq. animo CHRISTVM eiusque legem palàm professus, cruci affixus est; atque hoc genere mortis extinctus, martyrij palmam suo sanguine sibi peperit. *Eusebius Cæsariensis lib. 6. cap. 21. Baron. tomo 3. Martyrologium Romanum.*

O clauis Dauid, & sceptrum domus Israel, quæ aperis, & nemo claudit; claudis, & nemo aperit: veni, & educ vinctum de domo carceris, sedentem in tenebris & vmbra mortis. *S. Ecclesiæ Antiphona.*

Obsequium Domino fidum Theodule dediſti:
11. *Nil potis es factis addere: liber eris.*

Hierosolymis sub Traiano.

SAnctus SYMEON Episcopus Ierosolymitanus, Cleophæ filius, & Saluatori (vt Hieronymo placet) affinitate coniunctus, post multos cruciatus, quos pro Christiano nomine pertulit, tandem annos agens centum circiter & viginti, non sine eorum qui aderant admiratione, crucis mortem perpessus, victoriam reportauit. *Habetur lib. 3. Hist. Eccles. apud Euseb. c. 26. ex Hegesippo de excidio Ierosolymitano; & in Lipoman. tom. 1. De hoc scripserunt Isidorus, Beda, & reliqui, cùm de Zelote Simone scribere arbitrarentur, vt ipsimet in aliis locis se correxerunt. Præter Nicephorum, qui Simonem Apostolum crucifixum affirmat l. 2. c. 40. Baron. tom. 1. an. 76.*

Fortiter vita excedendo senectute quidem dignus apparebo; adolescentibus autem exemplum forte relinquam, si prompto animo ac fortiter pro grauissimis ac sanctissimis legibus honesta morte perfungar. *Machabæor. lib. 2. c. 6. n. 27.*

Prisca fides ſileat fabuloſæ Colchidos artes.
12. *Decrepito reparat crux iuuenile decus.*

Tyri urbe Phœnicia, Diocletiano Imperatore.

SANCTI aliquot pro Christianæ fidei cultu, diuinaque lege, multa variaque cruciatuum genera perpessi, tandem acerbissimam necem in cruce suspensi pertulere; quorum nomina ignota mortalibus, soli Deo nota, in libro vitæ scripta, nulla temporis obliuione obliteranda viuent in cælis. *Euseb. histor. Eccles. lib. 6. c. 2. & lib. 2. c. 25. Nicephorus lib. 7. c. 16. Martyrol. Rom.*

Vos estis lux mundi. Nemo accendit lucernam, & ponit eam sub modio; sed super candelabrum, vt luceat omnibus qui in domo sunt. *Matth. cap. 5. n. 14.*

Sæua dies fruſtra Sanctorum nomina condis:
13. *Hæc erit ignoto nomine nota phalanx.*

Pergæ Pamphiliæ, Decio Imperatore.

NESTOR Episcopus, cùm Pergæ Pamphiliæ Euangelico munere egregiè fungeretur, ab quodam Irenarcho vinctus, & ad Præsidem Pollionem adductus, quòd constanter in Christi confessione persisteret, ab eodem Præside in crucem agi iussus est; in qua orans spiritum suum suo reddidit Creatori. *Ex quodam manuscripto. Consentiunt huic historiæ antiquissima Martyrologia. Habetur in Surio.*

Factus est obediens vsque ad mortem, mortem autem CRVCIS. Propter quod & Deus exaltauit illum, & donauit illi nomen, quòd est super omne nomen, *nempe* CRVCIFIXI. *Ex S. Pauli Epist. ad Philipp. c. 2. n. 8.*

Ne tu Nestoreæ Nestor certato senectæ;
14. *Vitæ, quam sequeris, prævalet vna dies.*

Maximiano Imperatore.

TRes inuicti CHRISTI milites, SS. CLEONICVS, EVTROPIVS, & BASILISCVS, sub Aſclepiade Præſidente pro CHRISTI fide defendenda conſtanti animo decertantes, illam martyrio crucis profeſſi, extremum ſuæ vitæ actum feliciter clauſerunt. *Ex Græcis tabulis Martyrol. Romanum.*

Vt dux ſumptis armis, quibus facilè ſe tueri poſſit, ea dat etiam militibus ſuis: ſic etiam CHRISTVS dixit: Qui vult venire poſt me, abneneget ſemetipſum, tollat CRVCEM ſuam, & ſequatur me. *S. Chryſoſtom. Ser. 1. de Ieiun.*

15. *Quis neget amplecti victricia signa Tonantis,*
Sub queis victoris præmia victus habet?

Laodiceæ ciuitate Syriæ, Diocletiano Imperatore.

SAncti TROPHIMVS & THALVS poſt primam fidei confeſſionem variis modis cruciati, tandem cruci affixi, martyrij palmam adepti, ſempiternæ gloriæ immortale præmium ſunt conſequuti. *Metaphr. Menolog. Martyrolog. Roman.*

CHRISTVS paſſus eſt pro nobis, vobis relinquens exemplum, vt ſequamini veſtigia eius (*S. Petr. Ep. 1. c. 2. n. 21.*) qui peccata noſtra ipſe pertulit in corpore ſuo ſuper lignum. *Ibidem. n. 24.*

Immortale bonum quisquis ſectare ſalutis,
Hæc tibi calcanda eſt ſemita trita crucis.

Tridenti,

Anno Christi CIↃ.CCCC.LXXV.

SAnctus SIMON Tridentinus puer 29. menses natus, forma insignis, à quodam Iudæo raptus est, vt in Paschate quasi victima conderetur. Ergo in ipso die à Moyse nescio quo Rabi nudatus est vestibus, & cultro abscisso præputio, è dextera eius maxilla adstantium quilibet viuæ carnis frustulum forfice auulsit. Tum puelli brachiis in crucis modum crudelissimè distractis, totum corpusculum perfodiunt. Puer verò iam confectus suppliciis, in cælum attollens oculos, videbatur Superos aduocare testes, donec ad extremum exspirauit. *Surius. Martyrol. Roman.*

Quàm beata ætas, quæ necdum CHRISTVM potest loqui, & pro CHRISTO meretur occidi: nondum opportuna vulneri, & iam idonea passioni. *S. Aug. Ser. 2. SS. Innocent.*

Paruule, quem dulci raptauit ab vbere tortor,
17. *I nunc, cæleſti nectare pelle ſitim.*

In Hispania apud Guardiam, Ferdinando Rege.

SAnctus CHRISTOPHORVS puer 8. annorum, in oppido, cui nomen est Guardia, prope Toletum, omnia CHRISTI Domini tormenta à Mauranis sigillatim perpessus est. Dum ad columnam cęditur crudeliter, nec vocem, nec signum vllum doloris dedit; nisi in vltimis quinque plagis, quòd eo numero suæ illas CHRISTI superassent, exclamans effodienti sibi latus dextrum in cruce ait: Si cor quæris, alterum latus effodias. quo effosso, & corde extracto ad veneficiũ contra Christianos conficiendũ, obiit sanctus puer. hũc, vt in numerum SS. Innocẽtum adscriptum, INNOCENTEM A GVARDIA vocitant vicini. *Porrò series Historiæ seruatur in Actis sacrorũ Quæsitorum.*

Deus est, qui ortus est: Innocentes illi debentur victimę, qui venit damnare mundi malitiam: Agni debent immolari; quia Agnus fututus est crucifigi, qui tollit peccata mundi. *S. Augustl. Serm. j. SS. Innocent.*

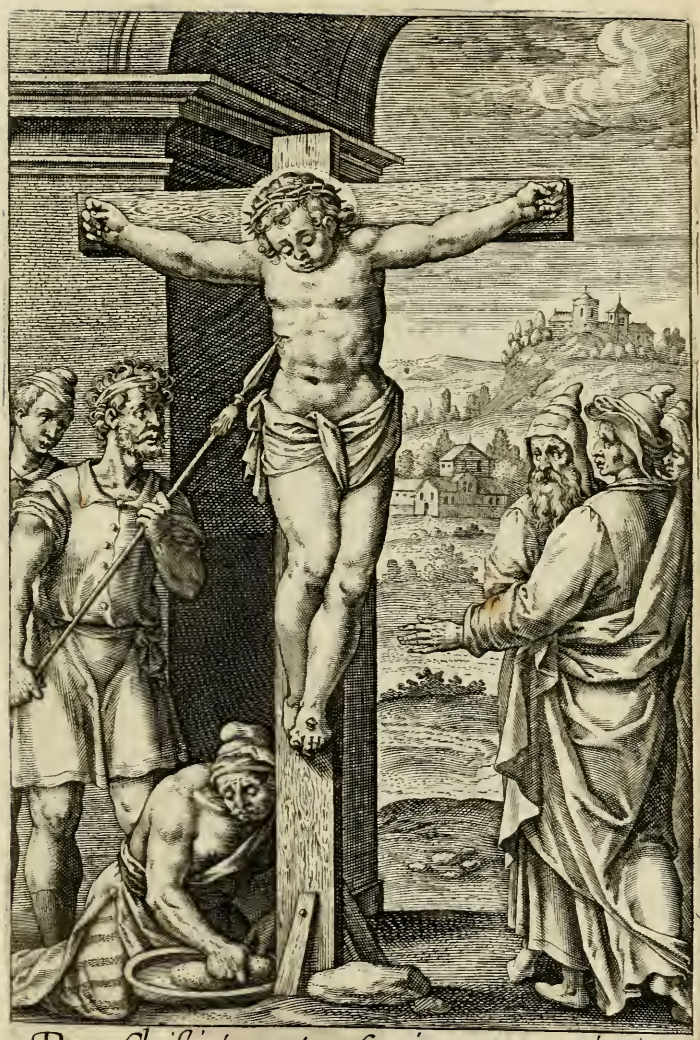

Dum Chriſti tormenta refers in corpore, et ipsum
18. *Pectore, Chriſtophori nomen et omen habes.*

Ieroſolymis ſub Tiberio.

IESVS CHRISTVS, DEI & MARIAE virginis filius, humanam indutus carnem pro ſalute humani generis, poſt cæleſtem doctrinam, poſt multos varioſque labores toleratos trium annorum ſpatio, tandem ſub præſide Pontio Pilato flagellis cæſus, corona ſpinea redimitus, in crucem actus Ieroſolymis, Patri commendans ſpiritum ſuum exſpirauit. Deinde triduo pòſt à mortuis reſurgens, & quadraginta dies cum ſuis commoratus, in cælum triumphator aſcendit. *Matth. Marc. Luc. & Ioannes Euangeliſtæ.*

Sicut aquila prouocat ad volandum pullos ſuos, & ſuper eos volitans expandit alas ſuas. *Deuteronom. c.32. n.11.*

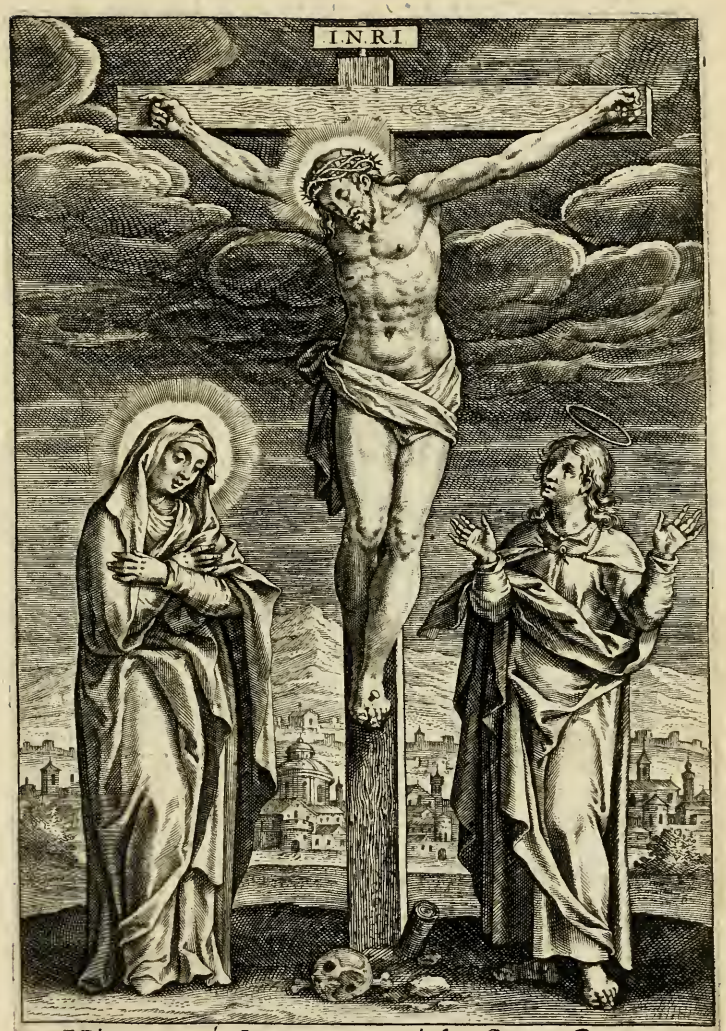

Hic Vitam inſtaurans Morti dat funera CHRISTVS.
19. *Anne igitur potuit Mors ſine morte mori ?*

Ierosolymis sub Tiberio.

SAnctus DISMAS natione Ægyptius, ille latro, qui à dextris Domini nostri IESV CHRISTI propter flagitiosissima scelera, cum Grisma socio, crucifixus est. Hic in cruce suspensus, in Deum credens, hoc genere mortis nefariis sceleribus expiatis, promissam à CHRISTO Domino beatitudinem, sano modo id intelligendo, assecutus est. *S. Damascenus in compilatione. Euangelium Nicodemi, quod tamen apocryphum est. S. Ambros. Serm. 49. & 50. S. Chrysost. Homil. de Cruce & latrone. Martyrol. Roman. Maurolycus Abbas.*

Vnus autem de his qui pendebant latronibus, dicebat ad IESVM: Domine memento mei, cùm veneris in regnum tuum. Et dixit illi IESVS: Amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiso. *S. Luc. c. 23. num. 43.*

Mille mihi luces peperißent mille dolores:
20. *Vnica nunc peperit gaudia mille dies.*

Norduici in Anglia.

SAnctus GVILIELMVS puer idem mortis genus perpeſſus, quo CHRISTVS à Iudæis in feſto Paſchatis acerbiſſimè interemptus eſt, in fidei legiſque Chriſtianæ contumeliam occiditur. *Hiſtor. Anglicana.*

Sinite paruulos venire ad me; talium eſt enim regnum cælorum. *S. Marc. c.* 10. *n.* 14.

Lumina crudeli quid funere pascis Apella?
21. *Mox dabitur propriâ cor satiare nece.*

Pompeïopoli in Cilicia, ſub Maximo Præfecto.

SAnctus CALLIOPIVS virgo ex Perga Pamphiliæ ſub Maximo Præfecto die Paſchatis, poſt multa & varia genera cruciatuum, virgarum, neruorum, rotæ, ignis, &c. pro Chriſtiano nomine tolerata, inuerſo capite (id pia poſcente Theoclia matre) inſtar Apoſtolorum principis cruci clauis affixus, in ſuæ matris amplexum (quæ hunc poſtmodum ſequuta eſt, & tunc iuxta crucem ſtabat) extinctus eſt. *Metaphraſt. Martyrol. Romanum. Surius tomo 2. Lipomannus tomo 7. Græci.*

Faſciculus myrrhæ dilectus meus mihi; inter vbera mea commorabitur. *Cantic. 1. n. 13.*

Non mihi, chara parens, dolet in cruce fundere vitam;
22. *Sed, tua quòd luctu saucio corda, dolet.*

SAnctus MACARIVS patriarcha Antiochenus à Saracenis & Iudæis in crucis modum in terra extenditur, clauiſque configitur. Sed factum eſt diuinitus, vt terra clauos reiiciente, ab eo mortis genere ſeruaretur. *Surius ex Anonymo.*

Sicut crucifixus [in terra] quis, cùm adhuc ſpirat in corpore, illuc præmittit intuitum, quò ſe non dubitat illicò tranſiturum: ita nos quoque, timore Domini crucifixos, oportet illuc habere oculos animæ noſtræ defixos, quò nos ſperare debemus momentis ſingulis migraturos. *Ioan. Caſſian. lib. 4. c. 35.*

Remigio alarum virtus caua nubila findit:
23. *Nunc age, si potis es, corpora fige solo.*

Corinthi.

SAnctus TIMON vnus ex ſeptem Diaconis ab Apoſtolis electus, vt habetur VI. Actuum, primus apud Beroeam Euangelium enuntiauit. Inde Corinthum venit; vbi à Iudæis & Græcis pro CRVCIFIXI prædicatione poſt flammarum pœnas crucifixus, Diaconatus dignitatem martyrij palmâ nobilitauit. *Hieronym. in Martyrologio. Anton. in Chronic. Martyrol. Romanum. Beda. Vſuardus. Ado.*

Ecce ego mitto ad vos Prophetas, & Sapientes, & Scribas; & ex illis occidetis, & crucifigetis, & ex eis flagellabitis in Synagogis veſtris. *S. Matth. c. 23. n. 34.*

Si μισανθρώπῳ Timoni vita negatur;
24. *Anne φιλανθρώπῳ vita neganda fuit?*

In Persia sub Sapore.

SAncta TARBVLA soror S. Symeonis Episcopi, & cum ea duæ ancillæ per Iudæorum calumniam ferris per medium à magis dissectæ, patibulisque affixæ, integras CHRISTO animas reddidere: præclaro etiam TARBVLAE castitatis exemplo, quæ crudeliter mori maluit, quàm stupro violari. *Metaphrastes. Lippomani tom. 5. Surij 2. Sozom. lib. 2. cap. 11. Niceph. lib. 8. cap. 37. Martyrolog. Roman. Menologium hanc vocat* PHERBVTAM *4. April. Vsuardo* TARBVA *dicitur.*

Gloria nostra, caput & origo beatitudinis, libertas & corona, CRVX est. *Chrysost. Homil. 55. in Matth.*

Malo mihi torto violet quàm membra Cytheris:
25. *Integra ſint ſecto corpore ſponſa Dei.*

Lugduni in Gallia,
Antonino Vero Imperatore.

SAnctus ALEXANDER, cùm se magis ad fortitudinem & magnanimitatem excitari commemoratione pœnarum ostenderet, quàm ab illis perferendis deterreri, à Præside fustibus primùm cæsus, ita vt viscera effluerent; deinde crucis patibulo affixus, beatum spiritum exanimatus emisit. *Hanc Historiam præter alia fide dignam faciunt antiquissima Martyrologia, Romanum, Bedæ, Vsuardi, Adonis. Habetur in Manuscriptis, & apud Surium tom. 2. Baronius tomo 2.*

De cætero nemo mihi molestus sit: ego enim stigmata Domini IESV in corpore meo porto. *S. Paul. Ep. ad Galat. c. 6. n. 17.*

Improbe cur imas animæ ſcrutare latebras?
26. *Quanta ſit hæc, durâ certior eſto cruce.*

Hierapoli in Scythia, Domitiano Imperatore.

SAnctus PHILIPPVS Apostolus à Scythis, quibus fidem annuntiauit, comprehensus; & spreto idolorum cultu, ab ingenti draconе, qui ex altaris basе prosilierat, defensus, ab hostibus liberatur: donec multis baptizatis, ab infidelibus tandem crucifixus, & lapidibus obrutus, felici martyrio mortem obiit. *Auctores, Metaph. apud Surium, Papias, Eusebius in Chronicis, Hippolytus in manuscriptis de 12. Apostolis, Nicephorus, Isidorus, Baronius tomo 1. Anno 44. Martyrologium Roman.*

In crastinum voluit IESVS exire in Galilæam, & inuenit PHILIPPVM, & dicit ei: Sequere me. *S. Ioan. in Euang. c. 1. n. 43.* Hoc est sequi CHRISTVM, commori cum eo. *S. Ambrosius in Luc. lib. 6.*

Quid mage Caucaſeis certantia pectora ſaxis,
27. *Quàm monitis decuit ſaxa referre pijs?*

Apud Thebaïdem Aegypti ſub Decio.

SAncti TIMOTHEVS & MAVRA eius coniux, apud Thebaïdem Ægypti multis pœnis viriliter ſuperatis, ab Ariano Præfecto cruci configuntur; in qua nouem dierum ſpatio permanſerunt, & ſeſe inuicem ad conſtantiam exhortantes, martyrio vitæ diem extremum clauſerunt. *Martyrol. Romanum. Metaph. Menolog. Baronius tomo 2.*

Glorioſi coniuges quomodo in vita ſua dilexerunt ſe, ita & in morte non ſunt ſeparati. *S. Eccleſiæ Antiphona, pro SS. Apoſtolis Petro & Paulo.*

Vos cælo voluit socialem ducere vitam,
28. *Qui crucis ad thalamum fœdera iunxit Hymen.*

Camerini in agro Piceno, Decio Imperatore.

SAnctus VENANTIVS, quindecim annorum adoleſcens, fuſtibus primùm cæſus leonibus obiicitur: deinde capite inuerſo, & diſtentis in crucem manibus pedibuſque, fumo igneo torquetur: tandem poſt alios maximos cruciatus gladio peremptus eſt. *Martyrolog. Romanum. Marcus Marulus de ratione viuendi lib. 5. c. 12. Cal. Ambroſ. Mart. in æde S. Marci Romæ. item Diatrius ſcriptor Hiſtor. Camer. qui hunc ponit ſub Traiano, & Papa Alexandro Primo.*

Nulla te mundi oblectamenta inclinent, nullæ aduerſitates deiiciant. Abſit tibi gloriari, niſi in CRVCE Domini noſtri IESV CHRISTI, per quem tibi mundus crucifixus eſt, & tu crucifixus mundo. *S. Aug. Ser. 4. de Aſcenſ. Domini.*

Iam mihi non vno torſis tis corpora fumo:
29. *Nam tormenta mihi præuia fumus erant.*

In Corsica sub Theodosio M.

SAncta IVLIA virgo Carthaginensis, deuicta à Vandalis Carthagine capta, ab Euxibio ad insulam Corsicam ducitur; vbi cùm, vna Iulia excepta, nautæ se ad deorum sacrificia celebranda pararent, Felix Tribunus virginem iubet alapis cædi, crinibus laniari, ac verberari; tandemque CRVCIFIXI fidem profitens, crucifigitur. *Martyrol. Romanum. Vsuardus. Petrus in Catalogo lib. 5. c. 29.*

Mulierem fortem quis inueniet? procul & de vltimis finibus pretium eius. *Prou. cap. 31. n. 10.*

Cœlia ceßet eques animos iactare viriles :
30. *Iulia ſi certet illa pedeſtris erit.*

Lugduni in Gallia sub Antonino.

SAncta BLANDINA, sociis suis natura debilior, viribus corporis infirmior, conditione vilior, longiores acerbioresque pertulit cruciatus: & cùm nullo pacto ad idolorum cultum posset adduci, post flagra diriſſima inuicti animi mulier igne sæpiùs ambusta, suffixa cruci, retibus implicita, tauri petenda cornibus obiicitur; donec tandem gladio transfixa sequuta est eos, quos hortata fuit ad pugnam. *Hæc Lugdunenſis Eccleſia in Epiſtola ad Aſianam Eccleſiam miſſa. Euſeb. lib. 5. c. 1. S. Antoninus in Chronicis. Nicephorus lib. 4. c. 17. & alij. Baron. tom. 2.*

Iusti per fidem vicerunt regna, obturauerunt ora leonum, extinxerunt impetum ignis, conualuerunt de infirmitate; ludibria & verbera experti sunt, insuper & vincula & carceres. *S. Paul. Ep. ad Hebr. c. 11. n. 33. 36.*

Quid tibi cum torvo blanda est Blandina iuuenco ?
31. *Fallor : blanditur cornibus innocuis .*

Constantinopoli sub Aureliano.

SAnctus LVCILLIANVS, ex idolorum cultu ad CHRISTI famulatum conuersus, post multos cruciatus in fornacem iniicitur: sed, superueniente pluuia flammis extinctis, liber euasit & intactus. Deinde iussu Præsidis Syluani cruci suffigitur, per quam & mortem & supplicia superauit. *Martyrol. Romanum, ex Metaphraste & Menolog.*

Iste lumen erat illuminatum à lumine sempiterno ipso Domino nostro IESV CHRISTO, & in candelabro CRVCIS eius positus, in ea gloriabatur. *S. Aug. Ep. 7.*

Numinibus vanis Panchæa mæße litaram:
32. *Parce precor, tibi nunc ſanguine, Chriſte, lito.*

Apud Hermen Aegypti.

SAnctus LYCARION Ægyptius cruci affixus, membratim in ea cæsus est: sed inde postea detractus, & aliis suppliciis excruciatus, truncato demùm capite martyrium impleuit. *Martyrologium Roman. Menolog.*

Natis de Spiritu sancto quantumcumque supereſt mundani temporis, non sine CRVCIS susceptione ducendum est. *S. Leo Serm. 19. de Paſs.*

Fruge beet campos Nilus Memphitidos oræ:
33. *Lætior ex iſto ſanguine meßis erit.*

Bungi in vrbe Iaponiæ.

HIORAMVS ſenex, inquilinus loci, quòd Chriſtianæ pietatis & fidei munera diligenter ac ritè obiret, à Franciſci Chriſtianiſſimi quondam regis filio, qui à fide defecerat, vltrò ſe prodens ſatellitibus, inter crucis amplexus, pendente è collo reliquiaria theca, obtruncatus eſt. Deinde per ludibrium, die illuceſcente, Regis iuſſu cruci affixus eſt, & ex eius collo ſuſpenſa eſt imago B^mæ Virginis, quam in ſacrario intra domeſticos parietes piè admodum pius ſenex venerabatur. *Ex litteris P. Marci Ferrari ad P. Petrum Antonium Spinellum datis Amacuſæ 9. Octobris 1589.*

Eripe te à ſubmerſione. Naufragium fugis? ſi non vis mergi, tabulam apprehende, ligno portare; CRVX te perducat. *S. Aug. in Pſalm. 51.*

En populi explodor, placeam vt tibi Chriſte, catharma.
34. *Diſpliceam: hoc ipsum diſplicuiſſe placet.*

Apud Alexandriam Armeniæ, Hadriano Imperatore.

EXercitus decem millium MILITVM ab Angelis de CHRISTI Domini nostri fide plenè instructus, Imperatorum iussu singuli primùm, vt ipse IESVS, flagellis cæsi, tum spinis coronati, tandem humi clauis crucifixi in monte Ararath apud Alexandriam Armeniæ, proprio sanguine baptizati, triumphantes intrarunt in cælum, vt sibi repositam reciperẽt coronam gloriæ. *Horologium Græcorũ. S. Antonin. in Chron. Vincent. in Speculo Hist. lib.* 11. *c.* 98. *M. S. habetur in Ecclesia S. Cæciliæ in Vrbe trans Tyberim.* De quibus tamen hæc quinq; habentur nomina: ducis generalis, ACATIVS; triũ ducum, THEODORVS, HELIAS, THEODORVS; & cuiusdam iuuenis, DRACONENSIVS.

Rex noster CHRISTVS, vt doceret, quomodo suus exercitus vinceret, in se demonstrauit mortẽ corporis non esse timẽdam, dum prior ipse CRVCIS mortẽ elegit, & in ea ipse prior mori dignatus est. *S. Aug. de Symbol. lib.* 4. *to.* 9.

Macte animis generosa phalanx, noua bella capeſſe:
35. *Vincitur hîc letho vita, labore quies.*

Romæ sub Nerone.

ROmæ SANCTI pænè innumerabiles à quibusdam per calumniam accusati, quòd vrbem variis in locis inflammassent, Imperatoris iussu alij canibus obiecti, alij concremati flammis, cruci affixi alij, aliis alij tormentorum generibus affecti, & interfecti sunt: qui omnes Apostolorum Petri & Pauli erant discipuli. *Mart. Romanum. Baron. tomo* 1.

Intuentes salutiferam CRVCEM CHRISTI, omne calumniantium superborum virus repellimus. *S. Aug. Ep.* 118.

Gens inimica Deo toties cur ſanguine ferrum
36. *Innocuo ſatiat? Gens inimica Deo eſt.*

Sibapoli in finibus Assyriorum, Diocletiano Imperatore.

SAncta FEBRONIA virgo, è monasterio virginum cui Brienna præerat, Seleni Præsidis iussu nuda super rogum per brachia pedesque extensa, & virgis cæsa, deindeque in ligno suspensa, & ferreis pectinibus discerpta, igne rursum ingente circumstructo, post varios tandem atque diros cruciatus ad sponsum suum Christum euolauit in cælum. *Martyrol. Rom. Menolog. Metaphrast. Lipoman. tom. 7. Sur. to. 3. Petr. Galesin.*

Siue contra ambitionem sæculi, siue contra concupiscentias carnis, siue contra hæreticorum iacula dimicemus, Dominica CRVCE semper armemur. *S. Leo Serm. 2. de Resurrectione.*

Vre, seca, vt pascas crudeli lumina visu:
37. *Vtq; ego cælesti perfruar, vre, seca.*

Lincolniæ in Anglia.

SAnctus Hvgo puer eodem modo, quo S. Guilielmus puer, Lincolniæ crucifigitur à Iudæis. *Habetur in Hiſtoria Anglicana.*

Hi ſunt, qui cum mulieribus non ſunt coinquinati: virgines enim ſunt. Hi ſequuntur Agnum, quocumque ierit. *S. Ioan. in Apocal. c. 14. n. 4.*

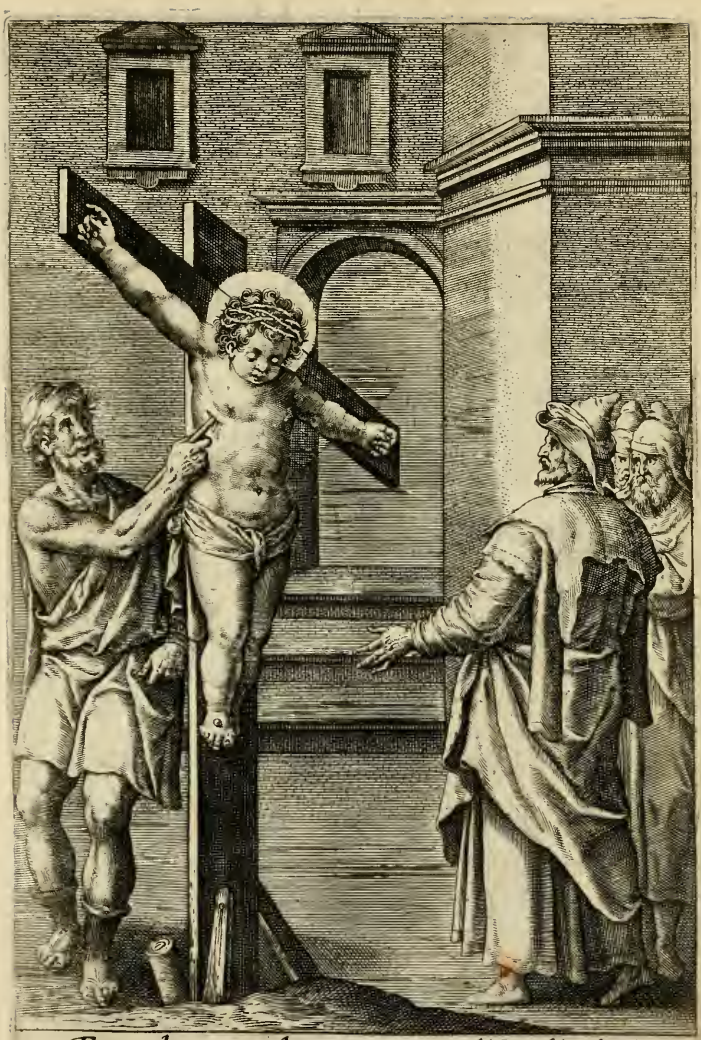

Paruule ne plores raptæ diſpendia lucis:
38. *Maturus cælo non cadit ante diem.*

Romæ, Imper. Nerone.

SAnctus PETRVS, Apostolorum princeps, iussu Neronis in Mamertinum carcerem coniectus, multos ibi in CHRISTO filios, lustrali fonte diuinitus effluente, regenerauit; pauciſque pòſt mensibus inuerso capite, id ipso rogante, apud montem Aureum crucifixus est. *Hegesippus de excid. Hierosolymit. l. 3. Metaphrast. Eusseb. lib. 1. Prudent. Lipoman. Sur. Baron. tom. 1.*

Amen amen dico tibi: Cùm esses iunior, cingebas te, & ambulabas vbi volebas; cùm autem senueris, extendes manus tuas, & alius te cinget, & ducet, quò tu non vis. Hoc autem dixit, significans qua morte clarificaturus esset Deum. *S. Ioan. Euang. c. 21. n. 18.*

Quid cruce, Petre, opus est? quin pandis sidera Christi
39. *Clauibus? an Christo crux quoq; clauis erat?*

In Gallia.

SAncta BENEDICTA virgo in agro Senonico crucis martyrio virginitatem ſuam illuſtrem reddidit. *Ex Martyrologio Maurolyci Abb. Meſſanenſis.*

Nónne dixit nobis IESVS: REGNVM CÆLORVM VIM PATITVR, ET VIOLENTI RAPIVNT ILLVD? qui in CRVCE eſt, non vim facit; nihil medium eſt: & CRVX, & ſtatim paradiſus: HODIE MECVM ERIS IN PARADISO. *S. Chryſoſtom. Homil. de Epulone tom. 2.*

Este procul thalami: procul hinc absiste Dione:
Crux mihi Amyclæo charior illa toro.

Dyrrachij in Macedonia, Imperatore Traiano.

SAnctus ASTIVS, Dyrrachij Macedoniæ vrbis Episcopus, pro Catholicæ & Christianæ fidei defensione, sæuiente in Christianos efferata imperantis Traiani crudelitate, quò magis sui magistri ducisque vestigia & discipulus & miles sequeretur, crucem subiit, in qua etiam igne crematus extinctus est. *Ex Græcis Latinè versis, & Martyrol. Romano.*

Ego sum pastor bonus, & cognosco oues meas, & cognoscunt me meæ. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. *S. Ioan. Euangel. c. 10. n. 11. 14.*

41. *Dia mihi penitas populatur flamma medullas :*
Parce rogis, potero, tortor, amore mori .

Iconij ſub Perennio Præſide.

SAnctus APOLLONIVS Iconij ſub Perennio Præſide, crucis, quam pro CHRISTO paſſus eſt, martyrio CHRISTI fidem teſtatus eſt. *Metaphr. Menolog. Martyrolog. Romanum.*

CRVX CHRISTI clauis paradiſi eſt. CRVX CHRISTI aperit paradiſum. Hac latro primus cum Chriſto intrauit: HODIE MECVM ERIS IN PARADISO. *S. Chryſoſt. Homil. de Epulone tom. 2.*

Facta perennarint tua si malefacta, Perenni;
42. *Mors tibi, martyribus vita perennis erit.*

Decio imperante.

SAnctus FAVSTVS, ſub Decio Imperatore affixus cruci, quinque dierum ſpatio ſuperſtes in ea fuit: tandem ſagittis confoſſus euolauit in cælum. *Metaphr. Menolog. Martyrologium Romanum.*

CRVX totius gratulationis ſpiritualis eſt ſubſtantia: ipſius enim cauſa nec ardentes ſagittas diaboli formidamus; quia fontes inuenimus, quibus earum flamma facilè poſſit extingui. *S. Chryſoſt. Hom. 2. de Cruce & latrone.*

Faustus ero, si non biberint tua tela cruorem:
43. *Si largum biberint; tum mage Faustus ero.*

Carthagine imperante Seuero.

SAncti, SPERATVS, NARTALVS, CYTHINVS, BETVRIVS, FELIX, AQVILINVS, LAETATIVS, IANVARIVS, GENEROSA, BESSIA, DONATA, SECVNDA, à Saturnino Præfecto post primam Christianæ fidei confessionem in carcerem deterrimum detruduntur, vbi & in ligno confixi sunt, donec iis gladio capita amputarentur, hi Scillitani ab insula nuncupantur.
S. August. Episc. Beda. Martyrologium Manuscriptum. Martyrol. Rom. Baron. tom. 2.

Si enim complantati facti sumus similitudini mortis eius, simul & resurrectionis erimus: hoc scientes, quia vetus homo noster simul crucifixus est; vt destruatur corpus peccati, & vltrà non seruiamus peccato.
S. Paul. Ep. ad Rom. c. 6. n. 5.

Dum videt in ſtadio paribus tot currere fatis
44. *Chriſtus; Non vni, Paule, βραβεῦον, ait.*

In Portugallia.

SAncta WILGEFORTIS virgo, Regis Portugalliæ filia, pro Christianæ religionis & pudicitiæ defensione decertans, cùm à CHRISTO sponso suo deformari rogasset, ne ab amasio ad nuptias expeteretur, subitò illi satis promissa excreuit barba. Hæc apud Belgas pluribus in locis colitur, sed S. ONTKOMMERAE appellatione; fortè à depellendis curis atque incommodis, vt in vita eius M.S. colligas. *Martyrolog. Romanum. & Molan. ad Vsuardum.*

Liberasti me secundùm multitudinem misericordiæ nominis tui à rugientibus præparatis ad escam, de manibus quærentium animã meam. *Ecclesiastici* 51. *n.* 4.

Purpureum quæ barba decus violauerat oris,
45. *Hęc tibi non fracti pectoris omen erat.*

Romæ, Decio & Valeriano Imperatt.

SAnctus SIXTVS Papa in Tullianum carcerem coniectus, deinde cruci affixus est, teste Prudentio περὶ στεφάνων, in Hymno secundo de S. Laurentio: sic enim ait sub initium illius Hymni:

Fore hoc Sacerdos dixerat
Iam SIXTVS *affixus cruci,*
Laurentium flentem videns
Crucis sub ipso stipite:
Desiste discessu meo
Fletum dolenter fundere:
Præcedo, frater, tu quoque
Post hoc sequeris triduum.

Mihi autem absit gloriari, nisi in CRVCE Domini nostri IESV CHRISTI, per quem mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. *S. Paul. Ep. ad Galat. c. 6. n. 14.*

Quid fruſtra infami vis mergere funere vitam?
46. *Non poteram fato nobiliore frui.*

Anazarbi in Cilicia, ſub Diocletiano, Præſide Lyſia.

SAnctus MARINVS ſenex quòd CHRISTVM profiteretur, primùm iubente Lyſia flagris cæditur. Idem, cùm ſacrificare poſtea recuſaret, in ligno ſuſpenſus dirum in modum laniatur; poſtremoque obtruncati corpus canibus ac feris proiicitur. *Menolog. Martyrol. Roman. Petr. Galeſinus. Baron. tom. 2.*

CRVCIS arbor religatum ſibi hominem patriæ repræſentat. Quòd autem CRVX ad patriam redire nos faciat, Dominus declarat, dicens latroni: HODIE MECVM ERIS IN PARADISO. *S. Ambroſ. Tomo 5. Serm. 56.*

Subiacui furijsq; hominum, furijsq; ferarum :
47. *Sed mihi plus homines quàm nocuere feræ.*

Carthagine in Africa sub Hunnerico.

SAncti, LIBERATVS Abbas, BONIFACIVS Diaconus, SERVVS & RVSTICVS Subdiaconi, ROGATVS, SEPTIMVS, & MAXIMVS puer, Monachi, sub Hunnerico Vandalorum Rege naui post carcerem imponuntur, manibus pedibusque in crucis modum in strue lignorum confixis, subdunturque strui & nauiculæ faces: sed extincto igne liberati, iussu Regis remorum ictibus mactati sunt. *Victor Episcop. Vticensis de persecutione Vandalorum lib. 3. Lipoman. Sur. Martyrol. Roman.*

Est tamquam si videat quis de longinquo patriam, & mare interiaceat; videt, quò eat; sed non habet, quà eat. Vt ergo esset & quà iremus, venit inde ad quẽ ire volebamus; & instituit lignum CRVCIS, quo mare huius seculi transeamus. *S. Aug. in Ioan. Tract. 2.*

Cedat ſepositas Argo quæ vexit in oras:
48. *Hæc pinus cæli vos ſtatione locat.*

Aquileïæ, ſub Diocletiano & Maximiano.

SAncti LEONTIVS & CARPOPHORVS Medici Aquileïæ pro CHRISTI fide primùm crucifixi ſunt: deinde lapidibus impetiti teliſque confixi, tandem multati capite, in cęlum migrarunt. *Petrus Natalis in Catalogo lib. 7. cap. 87.*

ALTISSIMVS creauit de terra medicamenta. Nónne à ligno indulcata eſt aqua amara? In his curans mitigabit dolorem, & vnguentarius faciet pigmenta ſuauitatis, & vnctiones faciet ſanitatis. *Eccleſiaſt. c. 38. n. 3.*

Vni si veteres non sat plausere Poëtæ
49. *Carpophoro, geminos quo satis ore canam?*

Aegis in Cilicia, Diocletiano Imperatore.

SAncti, CLAVDIVS, ASTERIVS, & NEON, fratres adoleſcentes, ſub Præſide Lyſia ab infidelibus vincti, pro CHRISTI fide, quam conſtanter profitebantur; poſt equuleos, laminas, virgas, vngulas, cæterarumque pœnarum genera, crucifixi ſunt. *Ado Epiſc. Vien. Beda. Romanum Martyrol. Metaphr. in Martyrio S. Zenobij. Sur. tom. 4. Baron. to. 2. Petrus in Catalogo lib. 7. c. 100.*

Hæc eſt vera fraternitas, quę numquam potuit violari certamine; qui effuſo ſanguine ſecuti ſunt Dominum. *S. Eccleſiæ Antiph. plur. Martt.*

O verè fratres! animus quos in cruce concors
51. *Vnius natos comprobat eſse Dei.*

In maiori Armenia, ſub Aſtiage Rege.

SAnctus Bartholomaevs Apoſtolus, per Lycaoniam verbo Dei diſſeminato, templo Aſtharoth in inferiore India vero Deo dicato, & Rege Polemio cum vniuerſa regia ciuitate baptizato, paucis pòſt diebus comprehenſus, fuſtibus primùm cæſus, deinde cruci ſuffixus, è viuo corpore detracta pelle die 24. ſequenti die abſciſſo capite extinctus eſt. *Martyrolog. Roman. Ioſephus apud Metaphraſt. Tom. 4. Surij. Nicephorus lib. 2. c. 39. Damaſc. Hiſtor. Eccleſiaſt.*

Pellem pro pelle, & cuncta quæ habet homo, dabit pro anima ſua. *S. Iob cap. 2. n. 4.* Tunc veraciter qui ſit quis agnoſcitur, ſi in ſeipſo quod doleat experiatur. *S. Greg. 3. Moral. 12.*

Diripite exuuias : melior me vita moratur.
52. *Sic colubro, positâ pelle, iuuenta redit.*

SAncti, DIOMEDES, IVLIANVS, PHILIPPVS, EVTYCHIANVS, HESYCHIVS, LEONIDES, PHILADELPHVS, MENALIPPVS, & PANTAGAPE, martyres; horum alij igne, alij aqua, nonnulli gladio & cruce, martyrij palmam sibi pepererunt. *Martyrolog. Romanum. Menologium solum* EVTYCHIVM *cruci affixum refert.*

Relinque mundum: confuge ad CRVCIS lignum. Ne metuas procellas & turbines huius diluuij: non mergeris, si ligno portaberis. *S. Aug. de quatuor virtut. Charitatis, Tom. 9.*

Sæuiat immanis ferro, flamma, cruce tortor;
53. *Hoc plures aditus aula Tonantis habet.*

Apud Pergen Pamphiliæ, Antonino Imp. Præside Theodoto.

SAnctus THEODORVS miles apud Pergen Pamphiliæ pro Catholica fide crucifixus, triduo superstes vitam finiit. *Martyrol. Roman. Menolog. Metaphr. Nicephor. lib. 7. c. 45.*

Super speculam Domini ego sum, stans iugiter per diem; & super custodiam meam ego sum, stans totis noctibus. *Isa. c. 21. n. 8.*

Nunc Gradiue vale, tibi bellica cingula pono:
54. *Virtutis cotem crux mihi chara dabit.*

In Aegypto, Diocletiano Imperatore.

SAnctus PAPHNVTIVS Abbas Eremita in Ægypto, cùm audiſſet multos Chriſtianos vinctos in carceribus detineri, Dei ſpiritu afflatus, Præfecto Ariano ſponte ſeſe obtulit: à quo primùm catenis vinctus, & in equuleum ſuſpenſus, dirè verberibus rotiſque laceratus, ad extremum iuſſu Diocletiani in quadam palma crucifixus eſt. *Martyrol. Roman. Menolog. Sur. 28. April. ex Metaphraſt. Petrus Galeſinus ex tabulis Græcis.*

Aſcendam in palmam, & apprehendam fructum eius. *Cantic. 7. n. 8.* CRVX iure dicenda eſt palma, quia in ea videlicet facta eſt de proſtrato mundi hoſte victoria. *Petr. Damianus Ser. de Inuentione S. Crucis.*

Quàm bene iuncta tuæ Paphnuti præmia pugnæ?
55. *Palma crucem, palmam crux generosa dedit.*

Aegæa in Cilicia, Diocletiano Imperatore.

SAncti COSMAS & DAMIANVS fratres, medici, in curandis ægrotis ſine mercede diligentes ac pij, à Lyſia Præfecto accerſiti, & de fide CHRISTI interrogati, in vrbe Ægæa dantur in mare præcipites; ſed à fluctibus, & pòſt ab incendio diuinitùs liberati, poſt equuleum cruci affiguntur: in qua primùm lapidibus, & deinde ſagittis à militibus impetiti, tandem gladio cæſi occubuere. *Martyrol. Roman. Menolog. 1. Iulij. S. Antonin. in Chron. Metaphr. Surius. Baron. tom. 2.*

Hæc eſt vera fraternitas, quæ vicit mundi crimina: Chriſtum ſecuta eſt, inclyta tenens regna cæleſtia. *S. Eccleſiæ Verſus in feſti Miſſa.*

Arte Machaonia vitæ producere metas
56. *Queis pia cura fuit, quî meruere mori?*

In Perſide, Sapore Rege.

SAncta GVDELIA à Perſis, cùm plurimos à Gentium ritu ad CHRISTI legem adduceret, in carcerem coniicitur. hinc ſoli igniq́ue cultum exhibere recuſans, iuſſu Saporis Regis variis affecta ſuppliciis, excoriato capite cruci affigitur: in qua telis confoſſa, igneq́ue cremata, vitam finiuit. *Metaphraſt. Mart. Roman. Menolog.*

Confitebor tibi Domine Rex, & collaudabo te Deum Saluatorem meum: confitebor nomini tuo; quoniam adiutor & protector factus es mihi, & liberaſti corpus meum à perditione. *Eccleſiaſtici c. 51. n. 1.*

Tyndaridi Zeuxis, Veneri decus addit Apelles;
57. *Ornat tortoris te quoq; dextra Deo.*

Damasci, sub Agarenis.

SAnctus PETRVS, Episcopus Damasci in Syria, cùm ciues infideles ad cultum veræ pietatis conaretur adducere, ab Agarenorum Principe manibus pedibusque præcisis, ac lingua dissecta, crucis patibulo affixus est. *Sigebert. in Chron. Histor. Miscellan. lib. 21. Martyrol. Roman. Menolog.*

Si manus tua vel pes tuus scandalizat te; abscide eum, & proiice abs te. Bonum est tibi ad vitam ingredi debilem vel claudum, quàm duas manus vel duos pedes habentem mitti in ignem æternum. *S. Matth. c. 18. n. 8.*

Quid moror in terris, cùm sint præcisa laboris
58. *Organa? me rutilis asfere Christe polis.*

In Aegypto, Imperat. Maximiano.

SAncti MARCVS & MARCIANVS fratres, & alij quàm plurimi; ex quibus quidam post vulnera alioſque diuerſi generis cruciatus flammis traditi, alij in mare præcipitati, nonnulli capite cęſi, multi crucibus affixi, inter quos quidam inuerſo capite, martyrij palmam ſunt conſecuti. *Euſeb. Hiſt. Eccleſ. lib. 8. c. 8. Martyrologia.*

Qui autem CHRISTI ſunt, carnem ſuam crucifixerunt cum vitiis & concupiſcentiis ſuis. *S. Paul. Ep. ad Galatas c. 5. n. 24.*

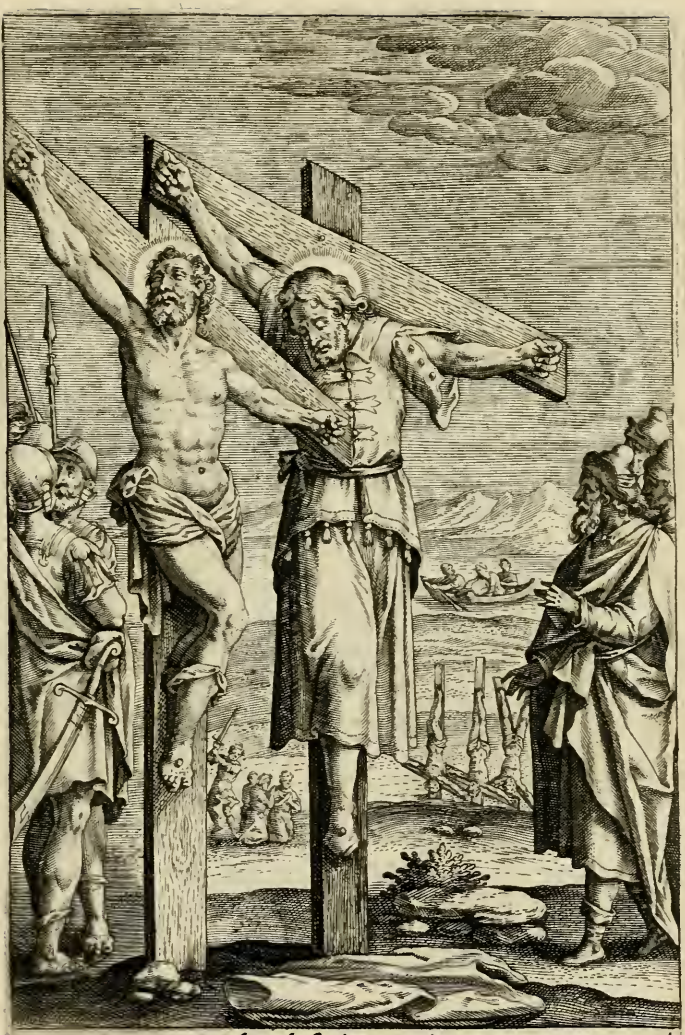

Crux mentem haud ſatiat; variant tormenta Tyranni.
59. *Quidlibet ut varient, Crux tamen iſtud erit.*

Parisiis, sub Hadriano.

SAnctus DIONYSIVS AREOPAGITA Parisiis flagellis primùm contusus, deinde igni ferisque obiectus, non læditur: mox in crucem tollitur; è qua sublatus, & cæsus iterùm, amputatum caput suum ad duo millia passuum propriis manibus gestauit. *Sur. Baron. to. 2. Not. ad Martyrol. Romanum.*

Quos ordinat Deus omnipotens, ad toleranda prælia antiqui hostis mittit: sed eos inter ipsa bella non deserit; quia milites suos protegit, & victores facit. *S. Gregor. 1. Reg. c. 10.*

Si nequijt mea lingua satis diuina probare
60. *Dogmata; quod supereſt, mors generosa probet.*

Bononiæ, sub Diocletiano.

SAnctus VITALIS, primùm seruus S. Agricolæ, pòst consors & collega martyrij, cùm in CHRISTI confessione fortiter perseueraret, ita excruciatus est, vt nullum esset in corpore membrum sine vulneribus. Tandem post omnia tormenta cruci affixus martyrium cum Agricola compleuit. *Mart. Roman. Beda* V. *Calend. Decembr. Martyrium describit S. Ambrosius Exhortat. ad Virgines. Sur. to.* 6.

Per CRVCEM datur credentibus virtus de infirmitate, gloria de opprobrio, vita de morte. *S. Leo Serm. de Pass.*

Hic vitalis erit: disrumpere liuide serpens.
61. *Si mortem intuleris, sic mage talis erit.*

Bononiæ, Diocletiano Imperatore.

SAncto AGRICOLAE inuicti animi viro (qui adeò mitis erat moribus, vt vel ab ipsis hostibus amaretur; propter quam causam mortem etiam differebant) in cruce iuncturæ omnes clauis sunt perforaræ; ita vt breui spatio vitam cum morte commutarit. *S. Paulin. in vita S. Felic. S. Ambros. Greg. Turon. l. 2. c. 16. Petr. Natalis l. 10. c. 21. Lipoman. Martyrologia omnia.*

Nomen vtique habuit AGRICOLA aptum martyrio. Nam & bonus agricola, cùm parat terræ solum vertere, & vitæ alimenta perquirere, non nisi per signum CRVCIS id facere conatur. Dum enim aratro dentale subiicit, affigit aures, stiuam inserit, figuram CRVCIS imitatur. *S. Ambros. to. 5. Exhortat. ad Virgin. & Serm. 56. de Cruce.*

62. *Parcite tot clauis: me lanea vincla ligabunt:*
Hæc si defuerint, in cruce figet amor.

Theopoli, siue Antiochiæ, sub Cosrhoe Rege.

SAncti DECEM MARTYRES in Oriente apud ciuitatem Theopolim (ea est Syriæ ciuitas Antiochia) à Saracenis comprehensi, CHRISTVMque Dominum confitentes, crucis mortem pertulere. *Ado in suo Martyrologio. Beda. Martyr. Roman.*

Perspicuum est, quòd ipsæ tabulæ legis CRVCIS Dominicæ prætulerint sacramentum. Denarius enim numerus per literam x. designatur: quæ non tantùm exteriorem CRVCIS prætendit imaginem, sed & mysticam eius quandam videtur indicare virtutem; videlicet quòd præcepta veteris Testamenti Euangelicæ legi copularit. *Petr. Damian. Serm. de inuent. S. Crucis.*

Cur ad Theopolin vitales linquitis auras ?
63. *Seruet vt æternum corpora Theopolis.*

Ancyræ in Galatia, sub Aureliano, Felice Præside.

SAnctus PHILOMENVS Ancyræ iussu Aureliani Imperatoris, Præside Felice, detinetur; & post varias pœnas pro CHRISTI nomine toleraras, crucifixus, & capite etiam clauo perforato obiit. *Martyrol. Roman. Menolog. Baron. tom. 2.*

Sicut crucifixus quis iam non pro animi sui motu membra sua quoque mouendi vel conuertendi habet potestatem; ita & nos voluntates nostras, non secundùm id quod delectat ad præsens, sed secundùm legem Domini, quo nos illa constrinxerit, applicare debemus. *Ioan. Cass. lib. 4. c. 35.*

Esse putas Felix, cui tanta in fata potestas?
64. *Quin magis hic felix, qui pia fata tulit.*

Patris in Achaia, Nerone Imp.

SAnctus ANDREAS Apostolus, post CHRISTI Euangelium per Achaiam disseminatum, cùm Patris mysterium CRVCIS pro viribus defendere conaretur, à Præside Ægea in crucem actus est: in qua biduum superstitit; post quod obdormiuit in Domino. *Martyrolog. Roman. & alia omnia. Metaphrastes apud Lipom. to. 1. & Sur. to. 6. Niceph. & alij.*

Cùm peruenisset ANDREAS ad locum, vbi CRVX parata erat, exclamauit, & dixit: O bona CRVX, diu desiderata, solicitè amata, sine intermissione quæsita, & aliquando concupienti animo præparata! securus & gaudens venio ad te; & tu exultans suscipias me discipulum eius, qui pependit in te Magister meus; vt per te me recipiat, qui per te me redemit. *Breuiar. Romanum.*

I nunc et ſpera famam merſare tenebris:
65. *Splendet ab infami lux radiata cruce.*

In Iaponia, An. Christi cIↃ. IↃCIII.

IActeuxini in Iaponia pro CHRISTI fide IOANNA & AGNES coniugatę, MAGDALENA vidua, ac LVDOVICVS adoptatus filiolus octennis, sub Canziungio Fingi Regulo & Cacuzeimone Prefecto, cruci affixi, præclarum posteris Christianæ virtutis exemplum reliquerunt. Nam tanta mortis pro CHRISTO subeundæ cupiditate ardebant, vt, cùm ferrum in vulnera quasi hebescere viderent, non conquererentur modò, sed & carnifices tantæ virtutis stupore defixos, moraſque nectentes, ad necem sibi ocyùs inferendam vultu & oratione prouocarent. *Ex relatione R^mi Ludouici Cerquera Episcopi Iaponen. ad Papam, 25. Ian.* 1604.

Qui consummatus est in charitate, CRVCEM amplectitur ardenter. Solus iste est, qui dicere potest: Amator tui semper fui, & desideraui amplecti te. Charitas enim à spiritu inflammata est, quæ dicit: Sic mori volo, sic mori cupio. *S. Bern. Serm. 1. de S. Andr. Apost.*

Christiadas, tortor, conuellere ſtirpe laboras,
66. *Fœmineo cùm ſit robore victa manus?*

Ancyræ, in Galatia, ſub Iuliano Apoſtata.

SAnctus GEMELLVS Ancyræ in vrbe Galatiæ poſt acerbiſſimos cruciatus, Imperatore Iuliano Apoſtata, crucifigitur. *Metaph. Menolog. Martyrologia omnia.*

Sicut qui patibulo CRVCIS affigitur, non iam præſentia contemplatur, nec de ſuis affectionibus cogitat; non pro craſtino die ſolicitudine curaque diſtenditur, nulla poſſidendi concupiſcentia permouetur: ita & nos, timore Domini CRVCIFIXI. *Ioan. Caſſian. lib. 4. c. 35.*

Perculit attonitum ſi dextra Scęuola Regem;
67. *In Gemino gemini cauſa ſtuporis erit.*

In Gallia, Philippo Augusto Rege.

REge Philippo Augusto, in Gallia Iudei quendam Christianum puerum, RICHARDVM nomine, per summum religionis nostræ ludibrium crucifixerunt; ob eamque rem fæx illa hominum ex Gallia electa est. *Paul. Aemilius de Histor. Franciæ lib. 5.* Huius corpus quiescit in Ecclesia SS. Innocentium in campellis Parisiis, vbi multa patrantur miracula. *Rigord. in vita Phil. Regis.*

CRVCIFIXVS quisque nulla superbia, nulla contentione, nulla æmulatione succenditur: non de præsentibus dolet iniuriis, non præteritarum iam recordatur. *Ioan. Cassian. lib. 4. c. 35.*

Vt Solem Atlantes, in ſe redeunte ſagittâ,
68. *Sic Chriſtum opprobrijs gens recutita petit.*

In Gallia, vrbe Houdan.

SANCTVM quendam SACERDOTEM in vrbe Houdan diœceſis Carnutenſis in Gallia, hęretici protractum ad miſſam celebrandam per ſubſannationem compellunt. Inter celebrandum eius faciem pugnis contuderunt, reliquas verò corporis partes pugionibus perfoderunt; tum ſuper ligneam CRVCIFIXI imaginem crucifixerunt, & tandem ſclopetis interemerunt. *Hiſtoria habetur in libello, qui inſcribitur: Theatrum crudelitatum noſtri temporis.*

CHRISTO confixus ſum cruci. viuo autem, iam non ego; viuit verò in me CHRISTVS. Quòd autem nunc viuo in carne; in fide viuo filij Dei, qui dilexit nos, & tradidit ſemetipſum pro nobis. *S. Paul. ep. ad Galatas c. 2. n. 19. & 20.*

Ne fors sim nimium tibi vilis Rector olympi
69. *Victima, me nati nobilitabit honos.*

In Malucis insulis.

ALPHONSVS CASTRIVS Lusitanus, Sacerdos Societatis IESV, ad Malucas insulas pro fidei nostræ propagatione à Mauris captus, & in nauim adductus, cruci alligatus est, asperrimeque in ea cæsus multos dies superstes fuit; tandem cæso capite ad superos euolauit. *Historia habetur de Rebus Indicis par. 3. in epist. P. Francisci Vieræ pag. 27. P. Anton. Prou[is] pag. 79. P. Balthazaris Diaz pag. 34. in Commentar. P. Maffei tit. Maluca Regio.*

Arbor enim quædam in naui, est CRVX in Ecclesia. nam cùm à nautis scinditur mare, priùs ab ipsis arbor erigitur, antenna sustollitur, & velum distenditur, vt CRVCE Domini facta aquarum fluenta rumpantur; & hoc dominico securi signo, portum salutis petunt. *S. Ambros. Tomo 5. Serm. 56.*

I decus, i nostrum, tot ponti emense pericla
70. *Classibus; hac melius sidera puppe petes.*

INDEX
Sanctorum Crucifixorum Martyrum.

A.

ACATIVS *Dux militum Armeniorum* 35
Agnes Iaponia 66
Agricola 62
Alexander 26
Alphonſus Caſtrius è Societate IESV 70
Aloyſius puer Iaponius 3
Andreas Apoſtolus 65
Antonius puer Iaponius 3
Apollonius 42
Aquilinus 44
Aſterius 51
Aſtius Epiſcopus 41

B.

Balſamus, vide *Petrus Balſamus* 2
Bartholomæus Apoſtolus 52
Baſiliſcus miles 15
Benedicta Virgo 40
Beturius 44

Beßia

Beſſa 44
Blandina 31
Bonifacius Diaconus 48

C.

Calliopius 22
Carpophorus Medicus 49
Chriſtophorus puer Hiſpanus 18
Claudius 51
Cleonicus miles 15
Conſaluus è familia S. Franciſci 3
Coſmas Medicus 56
Coſmus Iaponius 3
Cythinus 44

D.

Damianus Medicus 56
Decem Martyres Antiocheni 63
Decem millia Armeniorum militum 35
Diomedes 53
Dionyſius Areopagita 60
Diſmas latro 20
Donata 44
Draconencius 35

E.

Eucarpus miles 6

Eulalia Virgo 10
Eutropius miles 15
Eutychianus 53

F.

Fauſtus 43
Febronia Virgo 37
Felix 44
Franciſcus è familia S. Franciſci 3
Franciſcus alter ex eadem familia 3
Franciſcus Iaponius 3
Franciſcus Iaponius alter 3

G.

Gabriel Iaponius 3
Gemellus 67
Generoſa 44
Gudelia 57
Guilielmus puer Anglus 21

H.

Helias de exercitu Armeniorum 35
Heſychius 53
Hieramus Iaponius 34
Hugo puer Anglus. 38

I.

Iacobus Iaponius è Societate IESV 3

Janua-

Ianuarius 44
IESVS CHRISTVS 19
Joachimus Iaponius 3
Joannes Iaponius è Societate IESV 3
Joannes Iaponius 3
Joanna Iaponia 66
Julia Virgo 30
Julianus 53

L.

Lætatius 44
Leo Iaponius 3
Leonides 53
Leontius Medicus 49
Liberatus Abbas 48
Lucillianus 32
Ludouicus Iaponius 66
Lycarion 33

M.

Macarius Patriarcha Antiochenus 23
Magdalena Iaponia 66
Marcus & Marcianus 59
Marinus senex 47
Martha & Maria Virgines 9
Martinus è familia S. Francisci 3

Matthias Iaponius 3
Maura 28
Maximus puer Monachus 48
Menalippus 53
Michaël Iaponius 3

N.

Nartalus 44
Neon 51
Neſtor Epiſcopus 14

P.

Pantagape 53
Paphnutius Abbas 55
Paulus Iaponius è Societate IESV 3
Paulus Iaponius 3
Paulus Iaponius alter 3
Petrus Apoſtolorum Princeps 39
Petrus Epiſcopus Damaſcenus 58
Petrus Balſamus 2
Petrus Baptiſta è familia S. Franciſci 3
Petrus Iaponius 3
Petrus Helcius 4
Phengon miles 6
Philippus Apoſtolus 27
Philippus è familia S. Franciſci 3

Philippus 53
Philadelphus 53
Philomenus 64
Pionius Presbyter 7

R.

Richardus puer Gallus 68
Rogatus Monachus 48
Rusticus Subdiaconus 48

S.

Sacerdos quidam in Gallia 69
Sancti aliquot Tyrij 13
Sancti pęnè innumerabiles Romani 36
Scillitani Martyres 44
Secunda 44
Septimus Monachus 48
Seruus Subdiaconus 44
Simon Tridentinus puer 17
Sixtus Papa 46
Speratus 44
Symeon Episcopus 12

T.

Tarbula Virgo cum ancillis 25
Thalus 16
Theodorus Dux 8

Theodorus de exercitu Armeniorum 35
Theodorus alter de eodem exercitu *ibid.*
Theodorus miles Pergenſis 54
Theodulus ſenex 11
Thomas adoleſcens Iaponius 3
Thomas Iaponius 3
Timon Diaconus 24
Timotheus 28
Trophimus 16

V.

Venantius adoleſcens 29
Ventura Iaponius 3
Vincentius Leuita 5
Vitalis 61

W.

VVilgefortis Virgo 45

Z.

Zoticus 50

FINIS.

CENSVRA.

QVòd præsenti libello, CHRISTI CRVCIFIXI TRIVMPHVS, graphicè & in imagine repræsentetur; admodum vtiliter, ad pietatem Christianis pectoribus inserendam, CRVCIsque gloriam promouendam, in lucem edetur.

Laurentius Beyerlinck Antuerp. S. Theolog. Licent. Cathed. Eccl. B. Mariæ Canonicus, librorumque Censor.

ANTVERPIÆ,
EX OFFICINA PLANTINIANA,
Apud Ioannem Moretum.
M. DC. VIII.